

Consensusdocument over Europees hersenonderzoek

Jes Olesen, Mary G Baker, Tamas Freund, Monica di Luca, Julien Mendlewicz, Ian Ragan, Manfred Westphal

Leidende samenvatting

Leidende samenvatting

Gecombineerd vormen hersenziekten, psychische en neurologische ziekten een aanzienlijke sociale en economische last in Europa. De door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) verzamelde gegevens wijzen erop dat hersenziekten verantwoordelijk zijn voor 35% van de totale ziektelast in Europa. Volgens een analyse van alle economische onderzoeken op gezondheidsgebied naar hersenziekten in Europa, die in juni 2005 gepubliceerd werd door de European Brain Council (EBC), worden de totale kosten van hersenziekten in 2004 in Europa geschat op €386 miljard. Die last zal, voornamelijk als gevolg van het feit dat de Europese populatie ouder wordt, alleen maar groter worden.

Investing in hersenwetenschap komt nu niet overeen met de last, laat staan in de toekomst. Hersenonderzoek kreeg maar 8% van het budget voor levenswetenschappen in het Vijfde Frameworkprogramma van de Europese Commissie, wat minder dan 0,01% van de jaarlijkse kosten van hersenstoornissen gedurende die periode vertegenwoordigt. Gedurende de laatste tien jaar heeft Europa terrein verloren ten opzichte van de VS en Japan op het gebied van zowel basaal als klinisch onderzoek. Veel van de Europese jonge onderzoekers vervoegen zich in de VS en blijven daar. Grote farmaceutische bedrijven ontvluchten Europa voor de VS en nemen hun medicijnontwikkelingsprogramma's met zich mee.

In onderzoek naar hersenwetenschappen gaat de belofte van alle therapieën schuil die neurodegeneratie een halt toeroepen of zelfs omkeren, van betere diagnostische hulpmiddelen, neurale protheses voor verlamden en individuen, daarbij bijwerkingen eliminerend of verminderend. Omdat we steeds meer kennis hebben van de normale hersenen kan dit leiden tot het beter voorkomen van hersenziekte en effectievere educatiemethoden. De behoefte aan innovatieve behandelingen is nu groter dan ooit, en Europa is in het trotste bezit van groepen uitstekende onderzoekers op het gebied van biotechnologie, die met hersenwetenschappers en de farmaceutische industrie zouden kunnen samenwerken, om deze belofte te realiseren.

Maar als Europa deze kansen wil pakken en de uitdaging van hersenziekte wil aangaan, zal het voortgang moeten maken op basis van ruimere samenwerking tussen landen, ruimere samenwerking tussen industrie, academies en patiëntenorganisaties, en een verhoging van de investeringen die gedaan worden op het gebied van hersenwetenschappen. Het EBC werd in 2002 geformeerd om wetenschappers, klinici, de farmaceutische industrie, goede doelen en patiëntenorganisaties van over heel Europa bijeen te brengen, om campagne te voeren voor deze doelen. Er is een nieuwe, praktische benadering nodig voor het onderzoeksbeleid en voor het ontwikkelen van dit consensusdocument, het doelt op het bevorderen van een grotere en meer toegespitste inspanning op dit gebied, om de algemene bekendheid van hersenwetenschappen te verbeteren en bovenal, om hersenonderzoek te ondersteunen als zijnde een prioriteit bij het 7de Frameworkprogramma van de Europese Commissie (FP7, 2007-2013).

Het onderzoeksprogramma dat hier weergegeven wordt, werd als eerste bedacht door de EBC-raad. Er werd een schets naar alle ledenverenigingen en een aantal individuele experts gestuurd voor opmerkingen. Daaropvolgend werd een inhoudsopgave ontwikkeld.

De 45 onderzoeksthema's werden geschreven door groepen experts van over heel Europa, die een grote diversiteit aan disciplines vertegenwoordigen. Elk bevat een voorstel voor toekomstig onderzoek van een specifiek hersengerelateerd thema, waarvan de EBC denkt dat het de basis kan vormen van één of meer geïntegreerde projecten of strategisch gerichte onderzoeksprojecten (STREP) in een fonds bijeengebracht onder FP7. Het EBC heeft zich met opzet gericht op de grote ziekten en beschreef toen het basale onderzoek dat nodig was om die ziekten te begrijpen en te behandelen of misschien zelfs te genezen. Het programma is derhalve als "van mens tot molecule" opgebouwd, en niet andersom, met evenveel gewicht toegekend aan het basale als aan het klinische onderzoek.

Het EBC stelt voor dat elk van de voorgestelde geïntegreerde projecten of STREP een budget in de orde van grootte van €10 tot 15 miljoen toegekend zou moeten krijgen. Daarnaast zou hersenonderzoek als een belangrijk element van vele andere delen van FP7 moeten worden behandeld, zoals de Europese Onderzoeksraad en onderzoeksprogramma's op het gebied van informatietechnologie en de oorzaken van geweld. Ieder onderzoeksprogramma dat te maken heeft met het menselijk gedrag zou, per definitie, rekening moeten houden met hersenonderzoek. Het EBC voorziet dat de prioriteit voor hersenonderzoek, dat ze op Europees niveau voorstelt, zich zal vertalen naar een grotere prioriteit voor hersenonderzoek op nationaal niveau, en dit document zou ook als startpunt kunnen dienen voor de ontwikkeling van nationale consensusprogramma's. Het lijkt voor de hand te liggen dat consensusconferenties over hersenonderzoek in Europa de thema's en ideeën die hier besproken worden verder kunnen laten ontwikkelen. Er kan ook een EBC werkgroep opgericht worden om het consensusproces te bevorderen.

Algemeen gesproken zal het verbeteren van de financiering van hersenwetenschappen een enorm economisch voordeel opleveren door de last op de systemen van de gezondheidszorg te verlichten en de productiviteit van getroffen individuen te vergroten — en zou wellicht met gemak betaald kunnen worden